

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Raimo Eino Itkonen	Telia	26.06.2026 09:46:30 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U/47869-2026

Metsähallituksen lausunto Tervolan Pitkämaan tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista Suuripään Natura-alueen osalta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallitukselta lausuntoa Tervolan kuntaan sijoittuvan Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Osana ympäristövaikutusten arviointia on laadittu Natura-arviointi Suuripään Natura 2000 -alueelle.

Arvioinnin on laatinut Sitowise Oy 23.10.2025.

Salassa pidettävään petolintuun liittyvät Metsähallituksen näkemykset on koottu julkisuuslain nojalla salassa pidettävään lausunnon liitteeseen 1, joka toimitetaan ainoastaan viranomaiskäyttöön.

Suuripään alue on sisällytetty Natura-alueverkostoon sekä lintu- että luontodirektiivin mukaisena alueena. Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvat luontodirektiivin luontotyytit 3160, 3210, 7110, 7230, 7310, 9010, 9050, 9080 ja 91D0 sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista lapinleinikki, kiiltosirppisammal, isonuijasammal ja yksi suojelusyistä salattava kasvilaji. Natura 2000 -alueen lintudirektiivin mukaisena suojeluperusteena on 33 lintulajia.

Natura-arvioinnin tiivistelmä

Vaikutusmekanismit ja -alue

Pitkämaan hankkeen mahdollisiksi vaikutuksiksi on tunnistettu rakentamisen aiheuttamat suorat vaikutukset: elinympäristöjen ja pesäpaikkojen häviäminen, törmäyskuolleisuus. Lisäksi on tunnistettu välillisiä vaikutuksia: hydrologian muutos, elinympäristöjen pirstoutuminen, häiriö ja estevaikutus, jotka voivat heikentää lajien liikkumista, lisääntymistä ja populaatioita. Rakentamisen aikainen melu, värinä ja ihmistoiminta on yleensä paikallista ja tilapäistä, mutta voi karkottaa eläimiä satojen metrien päähän. Toiminnan aikana voimaloiden melu, välke ja liikenne voivat heikentää alueen soveltuvuutta erityisesti pesintään ja saalistukseen noin 500 metrin säteellä. Tuulivoimalat ja voimajohdot aiheuttavat este- ja törmäysvaikutuksia. Elinympäristömenetykset ovat pääosin suoria ja rajattuja rakentamisalueille, mutta epäsuorat vaikutukset voivat muuttaa alueiden käyttöä ja kaventaa ravinnonhankintamahdollisuuksia lajista ja sen ekologiasta riippuen.

Hankealue sijoittuu hyvin lähelle Natura-alueen Jouttijärven osa-aluetta, mutta kauemmas Suuripään pääalueesta, joten mahdolliset vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Jouttijärven alueeseen, lukuun ottamatta linnustoa, johon vaikutuksia voi ulottua laajemmalle. Luontotyyppien osalta vaikutukset ovat yleensä paikallisia ja liittyvät suoriin elinympäristömenetyksiin sekä reunavaikutukseen.

Laajempia vaikutuksia voi syntyä erityisesti vesiolosuhteiden muutoksista. Linnustoon kohdistuvat häiriövaikutukset ulottuvat tyypillisesti noin 0,5 kilometrin päähän voimaloista, mutta joillakin lajeilla vaikutukset voivat levitä 1–1,5 kilometriin.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin

Tuulivoimahanke sijoittuu Natura-alueen ulkopuolelle, joten suoria vaikutuksia suojeluperusteisiin luontotyypeihin ei synny. Etäisyydet lähimpiin voimaloihin, teihin ja sähkönsiirtoon ovat useita satoja metrejä tai kilometrejä. Arvioinnin perusteella hankkeella ei ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia mihinkään Suuripään Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin kasvilajeihin

Ei merkittävää heikennystä.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin lintulajeihin

Suuripään Natura-alueen suojeluperusteena on laaja joukko suo- ja kosteikkolintuja sekä osa metsälajeista. Arvioinnissa on tarkasteltu hankkeen toimintojen etäisyyttä Natura-alueen linnuille soveltuviin elinympäristöihin sekä vaikutuksia erityisesti häiriön, törmäysriskin ja elinympäristöjen kautta. Tuulivoimalat ja sähkönsiirto sijoittuvat Natura-alueen ulkopuolelle, eikä hankkeen vaikutusalue pääsääntöisesti ulotu varsinaisille pesimäalueille. Useimpien suojeluperusteena olevien lajien, kuten vesi-, suo- ja kahlaajalintujen sekä useiden peto- ja metsälintujen, osalta hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia, koska elinympäristöt sijaitsevat riittävän etäällä, lajien liikkuminen hankealueelle on vähäistä tai törmäys- ja häiriöriski jää alhaiseksi. Vähäisiä haitallisia vaikutuksia voi kuitenkin kohdistua metsähanheen, teereen ja metsoon, lähinnä häiriön, yksittäisten törmäysten ja Natura-aluetta ympäröivän metsäverkoston lievän heikkenemisen kautta. Näidenkin lajien osalta vaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi eikä hankkeella katsota olevan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia yhteenkään Natura-alueen suojeluperusteena olevaan lintulajiin.

Yhteisvaikutukset

Hankkeella ei arvioida olevan heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen luontotyyppeihin tai luontodirektiivin lajeihin, eikä siten myöskään merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa, koska kaikki tarkastellut hankkeet sijaitsevat Natura-alueen ulkopuolella. Linnuston osalta yhteisvaikutuksia voi syntyä lähinnä Vitsakankaan ja Hevosselän hankkeiden kanssa, mutta vaikutukset suolajistoon jäävät todennäköisesti vähäisiksi, koska keskeiset elinympäristöt sijaitsevat häiriövaikutusten ulottumattomissa.

Joihinkin metsälajeihin, erityisesti metsäkanalintuihin ja petolintuihin, voi kohdistua vähäisiä haitallisia yhteisvaikutuksia elinympäristöjen pirstoutumisen, häiriön ja yksittäisten törmäysten kautta, mutta vaikutukset Natura-alueen tasolla arvioidaan pieniksi. Metsähanheen voi kohdistua vähäisiä vaikutuksia liikkumisen aikana, mutta etäisyydet ja avoimet lentoväylät rajoittavat vaikutuksia. Metson osalta hankkeet voivat heikentää metsäverkoston kytkeytyvyyttä ja elinvoimaisuutta vähäisesti, mutta vaikutusten arviointi sisältää epävarmuutta.

Petolintujen ja pöllöjen osalta mahdolliset vaikutukset liittyvät pesimäympäristöjen vähenemiseen, häiriöön ja törmäysriskiin, mutta laajojen vaihtoehtojen elinympäristöjen vuoksi vaikutukset jäävät vähäisiksi. Arviointia vaikeuttaa osin puutteellinen lajikohtainen tieto ja tutkimustiedon vähyys. Kokonaisuutena yhteisvaikutukset Natura-alueen suojeluperusteisiin lintulajeihin arvioidaan vähäisiksi.

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO*Hankekuvaus*

Natura-arvioinnissa on kyse luonnonsuojelulain mukaisesta menettelystä ja Natura-arvioinnin tulee toimia itsenäisenä asiakirjana, jossa kuvataan arvioitava hankekokonaisuus. Arvioinnin kannalta hankkeen olennaiset tiedot tulee siten kuvata Natura-arvioinnissa, sillä Natura-arviointi perustuu hankkeen kuvaukseen. Kuvauksen tulee olla konkreettinen ja yksilöity, jotta sen perusteella voidaan määritellä vaikutusalue ja -mekanismi.

Natura-arvioinnin kaikista kartoista puuttuvat tuotantoalueelle suunnitellut tiedot, eikä sähköasemienkaan mahdollisia sijainteja ole merkitty karttoihin. Metsähallituksen näkemyksen mukaan yhteisvaikutusten osalta olisi tullut eri hankkeiden tuotantoalueiden lisäksi ilmoittaa kartoilla hankkeiden sähkönsiirtovaihtoehdot.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen mukaan hankkeen maanrakennustoissa hyödynnetään tuotantoalueelta tai lähistöltä louhittavaa maa-ainesta. Louhinnan mahdollisia vaikutuksia ei kuitenkaan käsitellä Natura-arvioinnissa lainkaan etenkin Jouttijärven osa-alueen osalta, mitä Metsähallitus pitää puutteena.

Käytetyt aineistot

Metsähallitus huomauttaa, että toisin kuin Natura-arvioinnissa sanotaan, Suuripään Natura-alueen Jouttijärven osa-alueesta on olemassa Metsähallituksen keräämiä luontotyyppitietoja. Luontopalvelujen hallinnassa olevien valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden tiedot saa avoimen rajapinnan kautta, mutta yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta tietopyynnöt tulee tehdä Metsähallituksen kirjaamoon, kuten ohjeistuksessa kerrotaan¹. Näin ei Jouttijärven osalta ilmeisesti ole tehty eli arvioinnissa käytetty aineisto on puutteellinen. Jouttijärven osa-alueen luontotyyppejä ei ole myöskään hankkeen luontokartoituksissa inventoitu.

Linnuston osalta on kartoitettu ainoastaan Jouttijärven osa-alueen linnustoa sekä tehty yhtenä vuonna uhanalaisen petolinnun tarkkailua. Suuripään pääalueen osalta ei ole tehty lainkaan linnustokartoituksia. Aineistoina ei myöskään ole käytetty Metsähallituksen linjalaskenta-aineistoja tai ainakaan niistä ei ole ilmoitettu. Metsähallituksen näkemyksen mukaan linnustoarviointiin liittyy epävarmuutta.

Vaikutukset luontotyypeihin ja luontodirektiivin lajeihin

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei hankkeesta aiheudu suoria vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai luontodirektiivin lajeille.

Suuripään pääalueen osalta Metsähallitus on samaa mieltä, ettei rakentamisesta aiheudu sellaisia välillisiä, erityisesti pintavalunnan muutoksia, jotka ulottuisivat sinne. Jouttijärven osa-alueen osalta jää kuitenkin epävarmuutta. Alue sijaitsee osittain samalla valuma-alueella kuin tuotantoalue, ja virtaama on tuotantoalueelta Jouttijärven osa-alueelle päin. Voimala 2 sijaitsee samalla valuma-alueella. Natura-arvioinnin mukaan Jouttijärven osa-alueeseen ei arvioida kohdistuvan merkittäviä vaikutuksia, koska tuotantoaluetta ja Jouttijärveä ei yhdistä laskuojat ja myöskin välimatkan takia vaikutuksia ei tule. Hankkeen YVA-selostuksen mukaan (s. 320) kuitenkin tuotantoalueen lounaiskulmasta vedet virtaavat ojitusten kautta Jouttiaavalle ja Jouttijärveen, josta ne virtaavat edelleen Palo-ojaan. Lisäksi YVA-selostuksen mukaan rakennusvaiheen maanmuokkaustyöt vaikuttavat huuhtouman kasvuun tuotantoalueen ojituksen myötä, ja ravinteiden ja kiintoaineen huuhtoumat ovat mahdollisia.

Metsähallitus myös huomauttaa, että tuotantoalueen keskiosassa happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on erittäin suuri, ja rakentaminen tällaisella alueella voi aiheuttaa maaperän happamoitumista ja happaman valunnan muodostumista. Jouttijärven kanssa samalla valuma-alueella sijaitseva voimala 2 sijaitsee happamien sulfaattimaiden alueella. Lisäksi alueella on suunniteltu

¹ <https://www.paikkatietohakemisto.fi/geonetwork/srv/fin/catalog.search#/metadata/e3aa7b2a-e6e2-45dc-a29a-b64bcf2aba9f>

kunnostettavaa työaluetta ja sähköasema. Metsähallituksen näkemyksen mukaan Natura-arviointi on puutteellinen vesistövaikutusten arvioinnin osalta.

Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Metsähallitus toteaa, että lintudirektiivin lajien osalta Natura-arviointi on laadittu asianmukaisesti ja lainsäädännön sekä ohjeistusten mukaisesti. Arvioinnissa on huomioitu hankkeen mahdolliset vaikutukset Natura-alueen suojeluperustelinnustoon. Metsähallitus pitää hyvänä, että hankealuetta lähimmän Jouttijärven osa-alueen linnustoa on selvitetty erilliskartoituksin. Varsinaisen Suuripään alueen osalta Metsähallitus katsoo, että huolimatta puutteista lähtöaineistoissa, varsin suuren etäisyyden myötä käytetyt aineistot antavat riittävän pohjan asianmukaisen arvioinnin laadintaan, vaikka erilliskartoituksia ei olekaan tehty.

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätöksiin, joiden mukaan Pitkämaan tuulivoimahankkeella ei ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Suuripään Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin, mukaan lukien salassa pidettävät lajit, ja katsoo, että arviointi täyttää sille asetetut vaatimukset.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutusten osalta eri hankkeet ja niiden aiheuttamat mahdolliset vaikutukset on arvioitu asianmukaisesti. Metsähallitus pitää hyvänä pohdintaa metson osalta, että vaikutusten arviointi vaatisi karttapohdintojen sijaan ennustemallien käyttöä tai elinympäristöverkostoa koskevaa raja-arvotietoa ja paikkatietoanalyysiä verkoston kytkeytyvyyteen ja rakenteeseen liittyen, jollaista metson kohdalla ei ole vielä kehitetty. Myös pöllöjen ja useiden muiden lajien kohdalla on huomioitu, että lajien esiintymistä määrittelee myös Natura-alueisiin kytkeytyvien metsäalueiden laajuus, yhtenäisyys ja häiriöttömyys, eikä pelkästään Natura-alueen sisällä olevien metsäkohteiden ominaisuudet, ja jotta SPA-alueet voisivat aidosti toimia erityisinä suojelualueina kohteiden suojelun perusteeksi osoitetuille metsälintulajeille, tulisi kohteisiin sisällytettyjen metsäalueiden olla riittävän laajoja ja yhtenäisiä.

Johtopäätökset

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin johtopäätöksiin jää edellä kuvattua epävarmuutta, eikä sitä voida pitää Suuripään Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien osalta asianmukaisena.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet maankäytön erityisasiantuntijat Pirjo Rautiainen ja Harri Taavetti.

Raimo Itkonen

Tiimivastaava

Metsähallitus, Luontopalvelut